

คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี The Desired Characteristics of Accounting Graduates for Establishment in Udonthani Province

มณีวรรณ ศรีปาน¹ ภาคิน อนันต์โสภณ² รุชนี ศิริประพิมพ์³ และวนิดา ณ ลำพูน⁴

Maneewan Sripan¹ Phakin Anantasophon² Rutchanee Siriprapim³ and Vanida Na Loumpool⁴

¹ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

² หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

³ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

⁴ หลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

*ผู้ประสานงานหลัก อีเมล : Maneewan_tay@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประเภทของสถานประกอบการ 2) ศึกษาบัญชีบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการรับเข้าทำงาน และ 3) ศึกษาคุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการ จำนวน 190 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานประกอบการ มี 5 ประเภท คือ สถานประกอบการของรัฐบาล ร้อยละ 26.32 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.32 เอกชน-ธุรกิจบริการ ร้อยละ 15.79 เอกชน-ธุรกิจพาณิชย์ ร้อยละ 15.79 และ เอกชน-ธุรกิจอุตสาหกรรม ร้อยละ 15.79 ตามลำดับ 2) บัณฑิตที่สถานประกอบการรับเข้าทำงานมาจาก มหาวิทยาลัยของรัฐ ร้อยละ 32.16 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยละ 22.54 มหาวิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 20.42 วิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 16.67 และมหาวิทยาลัยราชชมงคล ร้อยละ 8.22 ตามลำดับ และ 3) คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการโดยรวมและรายด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความสำคัญสูงสุด คือ ด้านค่านิยม ทศนคติ และจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านทักษะทางวิชาชีพ ตามลำดับ

คำหลัก : คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิต, สถานประกอบการ, ผู้ประกอบการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study types of entrepreneurs, 2) to study accounting graduates who were educational institutions and were employed by establishments, and 3) to study the desired characteristics of accounting graduates for establishment. The samples were 190 entrepreneurs. The research instrument was a questionnaire with reliability at 0.85. The statistics for data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The research findings were 1) there were 5 types of entrepreneurs including government entrepreneurs (26.32%), state enterprises (26.32%), private-services business (15.79%), private-commercial business (15.79%), and private-industrial business (15.79%). 2) The accounting graduates who were employed by establishments mostly graduated from government universities (32.16%), Rajabhat Universities (22.54%), private universities (20.42%), private colleges (16.67%), and Rajamangala University of Technology (8.22%), respectively. Lastly, the desired characteristics of accounting graduates for establishments were high level in both over all aspect and segments level. The most important aspect was the core values, attitude, and the ethics of the accounting profession aspect, respectively. Besides, the general knowledge and profession skills aspects were low.

Keywords: characteristics of accounting graduates, workplaces, entrepreneurs

บทนำ

วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และเป็น 1 ใน 7 วิชาชีพที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมอาเซียน ซึ่งการบัญชีเป็นกิจกรรมเพื่อแสดงข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเน้นในการให้ข้อเท็จจริงต่างๆ ทางการเงิน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพื่อองค์กรหรือหน่วยงานนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ อีกทั้งใช้เป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินงานของกิจการ การทำบัญชีจะทำให้กิจการทราบผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงิน และความมั่นคง โดยการจัดทำบัญชีนั้นจะบันทึกบัญชีรายการต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การลงทุน รายรับ และรายจ่ายที่เป็นของกิจการ ทั้งนี้ นักบัญชีไม่เพียงแต่มีหน้าที่จัดทำบัญชีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ยังต้องสามารถออกแบบและวางระบบบัญชี การออกแบบรายงานทางการเงิน การจัดทำงบประมาณ ตลอดจนสามารถควบคุมการลงบัญชีทั้งหมดขององค์กรได้ นอกจากนี้ นักบัญชีต้องสามารถวิเคราะห์งบการเงิน ตรวจสอบการควบคุมและสามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งสามารถคำนวณภาษีและวางแผนภาษีได้ ซึ่งในปัจจุบันการดำเนินงานของแต่ละองค์กรจะมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาจเนื่องมาจากขนาดของกิจการที่ต่างกัน ประเภทและลักษณะของผลิตภัณฑ์ รูปแบบหรือกระบวนการผลิต การให้บริการที่ยู่งยากซับซ้อนต่างกัน ทำให้ความต้องการด้านข้อมูลทางการเงินบัญชีเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจให้ธุรกิจดำเนินงานประสบความสำเร็จนั้นต่างกันไปด้วย (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2551)

วิชาชีพบัญชีนอกจากจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ทางวิชาชีพบัญชีแล้ว นักบัญชีต้องมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants : IESs) 8 ประการ ได้แก่ ระดับการศึกษา ความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ประสบการณ์ทำงานจริง ความรู้ความสามารถเชิงผู้ประกอบการวิชาชีพ การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (สภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) นอกจากนี้การปฏิบัติงานในวิชาชีพบัญชียังมีข้อบังคับ กฎระเบียบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้องปฏิบัติตาม ได้แก่ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.

2543 พระราชบัญญัติวิชาชีพการบัญชี พ.ศ. 2547 สภาวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้กิจการต้องการนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสม ตามประเภทหรือขนาดของธุรกิจ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี มีดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม 2) มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง 3) มีความสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีอย่างเป็นระบบ 4) มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาตนเอง ทั้งด้านความรู้ทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ทุกระดับอย่างเหมาะสม และ 5) มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2553)

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิตเป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่ผลิตบัณฑิต โดยมีคณะบริหารธุรกิจเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะทางวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี และตามหลักมาตรฐานสากล เพื่อให้สามารถประกอบวิชาชีพทางด้านบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 และได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคม จำนวน 8 รุ่น (วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต, 2560) ผู้วิจัยในฐานะคณบดี คณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์ประจำหลักสูตร จึงต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของสถานประกอบการ ข้อมูลการรับบัณฑิตเข้าทำงาน และต้องการทราบว่าบัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีหรือไม่และมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงหลักสูตรและผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาประเภทของสถานประกอบการ
2. ศึกษาบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการรับเข้าทำงาน
3. ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดและคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเกี่ยวกับนักบัญชี

นักบัญชี (Accountant) คือ ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีโดยนักบัญชีต้องสามารถวางระบบบัญชี ให้กิจการตลอดจนสามารถควบคุมการลงบัญชีทั้งหมดให้ นอกจากนี้ นักบัญชีต้องสามารถวิเคราะห์งบการเงินที่ ทำขึ้นแล้วรายงานต่อผู้บริหารได้ ดังนั้นนักบัญชีจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางการบัญชีอย่างกว้างขวาง ผู้ที่ทำหน้าที่ เป็นนักบัญชีไม่ว่าจะอยู่ในหน่วยงานของรัฐบาล หรือเอกชน หรือธุรกิจที่มุ่งหวังกำไร หรือไม่มุ่งหวังกำไรนั้นจะ ต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน หรือมาตรฐานที่กำหนดของหน่วยงานนั้น และ ต้องมั่นใจว่างานที่ทำถูกต้องยุติธรรมและซื่อสัตย์ เพราะผลงานของนักบัญชีได้ถูกนำเสนอต่อบุคคลหลายฝ่ายทั้ง ภายในและภายนอกกิจการ ข้อมูลที่นักบัญชีได้จัดทำขึ้นจะต้องมีคุณสมบัติของความเชื่อถือได้ มีความเป็นกลาง

หรือปราศจากความลำเอียง (ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้ใช้กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง) ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลเหล่านั้น เชื่อได้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้กำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาสากล (International Education Standard : IES) ที่ออกโดยสหพันธ์ นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAC) ทั้ง 8 ฉบับ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาวិชาการบัญชีและพัฒนาคุณภาพ ของนักบัญชีในประเทศให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยกล่าวถึงคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ (International Federation of Accountants, 2009) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อกำหนดเพื่อเข้าสู่โปรแกรมการศึกษาวิชาชีพ (IES 1 Entry Requirements to a Program of Professional Accounting Education) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางการ บัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งมีการกำหนดคัดเลือกผู้เข้าศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีการจัดเนื้อหาเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้และ มีความสามารถเป็นนักบัญชีมืออาชีพรวมถึงผสมผสานระหว่างความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

2. เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาวิชาชีพบัญชี (IES 2 Content of Professional Accounting Education Program) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องมีความรู้ทางวิชาชีพ (Content of Professional Accounting) โดยต้องประกอบด้วยความรู้ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่

2.1 การบัญชีการเงิน และวิชาที่เกี่ยวข้อง (Accounting Finance and Related Knowledge) ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับวิชา 1) บัญชีการเงินและรายงานการเงิน 2) บัญชีบริหารและการ ควบคุม 3) ภาษีอากร 4) ธุรกิจและกฎหมายธุรกิจ 5) การตรวจสอบและการรับรอง 6) การเงินและการจัดการ ทางการเงิน และ 7) จรรยาบรรณของวิชาชีพ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ (Organization and Business) ประกอบด้วยเนื้อหา เกี่ยวกับวิชา 1) เศรษฐศาสตร์ 2) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ 3) การบริหารองค์กร 4) จริยธรรมทางธุรกิจ 5) ตลาดเงิน 6) วิธีการเชิงปริมาณ 7) พฤติกรรมองค์กร 8) การตลาด 9) ธุรกิจระหว่างประเทศ และ 10) การจัดการและการตัดสินใจเชิงธุรกิจ

2.3 ความรู้และความชำนาญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Technology) ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับวิชา 1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ความรู้เกี่ยวกับการการควบคุม เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ความสามารถในการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ความสามารถของผู้ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และ 5) ความสามารถและบทบาทของผู้บริหาร ผู้ประเมิน และผู้ออกแบบระบบสารสนเทศ

3. ทักษะทางวิชาชีพ (IES 3 Professional Skills) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทาง วิชาชีพ (Professional Skills) เพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

3.1 ทักษะทางด้านความรู้ (Intellectual Skill) เช่น ความรู้ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการใช้วิจารณญาณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชี เป็นต้น

3.2 ทักษะด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ (Technical and Functional Skill) เช่น ทักษะ การคำนวณ การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการรายงาน เป็นต้น

3.3 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skill) เช่น การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น

3.4 ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal and Communication Skill) เช่น การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข และการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

3.5 ทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจและองค์กร (Organizational and Business Management Skill) เช่น การวางแผนกลยุทธ์ การจัดโครงการ ความเป็นผู้นำ เป็นต้น

4. ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4 Professional Values, Ethics and Attitudes) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องเป็นผู้มีคุณค่าแห่งวิชาชีพ มีจริยธรรม และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่

4.1 ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ นักบัญชีต้องมีความซื่อสัตย์

4.2 ความเป็นกลาง นักบัญชีต้องไม่มีความลำเอียง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือได้รับอิทธิพลจากบุคคลอื่นซึ่งทำให้ส่งผลต่อการตัดสินใจทางวิชาชีพ

4.3 ความสามารถในการรักษาความลับ นักบัญชีต้องเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานในวิชาชีพไว้เป็นความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่บุคคลที่สาม หากไม่ได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจในเรื่องดังกล่าว นอกจากจะเป็นเรื่องการให้ข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด

4.4 การปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ นักบัญชีต้องปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่วิชาชีพ

4.5 ความสามารถและความระมัดระวังทางวิชาชีพ นักบัญชีต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านการปฏิบัติงาน กฎหมาย ข้อบังคับ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับที่สามารถให้บริการทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ

5. ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง (IES 5 Practical Experience Requirements for Aspiring Professional Accountants) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (Practical Experience Requirements) เป็นระยะเวลาและเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะทางวิชาชีพรวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนรากฐานของความเป็นจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลและมีกระบวนการติดตามอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

6. การประเมินความรู้ความสามารถเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ (IES 6 Assessment of Professional Capabilities and Competence) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องผ่านการประเมินศักยภาพและความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities and Competence) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้ความสามารถทางเทคนิค ทักษะทางวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่าทัศนคติทางวิชาชีพและจริยธรรม เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพจะประกอบวิชาชีพบัญชีได้อย่างเต็มความสามารถ

7. การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องกับโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (IES 7 Continuing Professional Development : A Program of Lifelong Learning and Continuing Development Professional Competence) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพจะต้องพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ต่อเนื่องอย่างไม่จบสิ้น (Continuing Professional Development

(CPD) : Program of Lifelong Learning) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องได้รับการฝึกฝนในการประกอบวิชาชีพจะต้องมีหน้าที่ดำรงความสามารถและปรับปรุงพัฒนาความรู้เพิ่มเติมของตนให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแลและมีกระบวนการติดตามอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

8. ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (IES 8 Competence Requirement for Audit Professionals) กำหนดสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (Audit Professional) ซึ่งกำหนดว่าผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นนักบัญชีมืออาชีพดังที่กล่าวไว้ใน IES ฉบับที่ 1-7 แล้วยังต้องมีความรู้ความสามารถในการสอบบัญชี ข้อมูลทางการเงินการบัญชี และการรายงานทางการเงินในระดับสูง อีกทั้งต้องมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนทักษะที่จำเป็นต่อการตรวจสอบบัญชี และที่สำคัญคือจะต้องผ่านการวัดผลขีดความสามารถในการเป็นผู้สอบบัญชีอย่างเป็นระบบอีกด้วย

1.2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) มีดังนี้

- 1.2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ และสังคม
- 1.2.2 มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการบัญชี ทักษะทางวิชาชีพ และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง
- 1.2.3 มีความสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ บูรณาการความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีอย่างเป็นระบบ
- 1.2.4 มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ทักษะวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ทุกระดับอย่างเหมาะสม
- 1.2.5 มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถสื่อสารและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Verschoor (2009) ได้ศึกษา พบว่า องค์กรได้ให้ความสนใจเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริตเป็นอย่างมาก จากการศึกษาที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้พบกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและปัญหาการล้มละลายของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ อันสืบเนื่องมาจากเกิดการทุจริตภายในองค์กรและขาดประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน ทั้งนี้ในระบบการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เน้นให้สถาบันการศึกษาสร้างระบบการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณทางด้านความซื่อสัตย์

จีระศักดิ์ ชัดสงคราม (2557) ได้ศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากมุมมองของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด

สมบุญ กุมาร (2557) ได้ศึกษาเรื่องคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน พบว่า เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสูงสุด

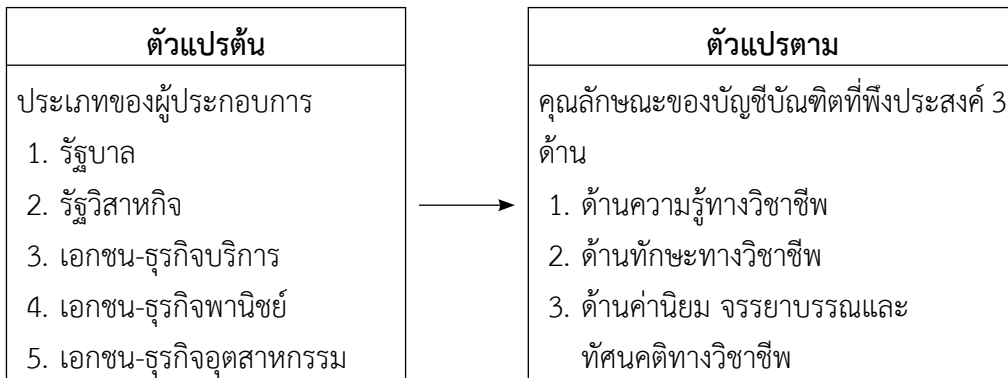
สุชญา รังสฤษดิ์กุลและคณะ (2557) ได้ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามทัศนคติของหัวหน้างานบัญชีในสถานประกอบการ พบว่า คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทั้ง 5 ด้าน มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในระดับมาก ด้านที่มีความสำคัญอยู่ในอันดับแรกคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

รองลงมาคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านความรู้ตามลำดับ

กาญจนา มงคลนิพันธ์และนิตยา มณีนาค (2559) ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย พบว่า สถานประกอบการที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทยมีความต้องการนักบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านคุณค่า ทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพมากที่สุด

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (International Federation of Accountants, 2000) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจรับบัญชีบัณฑิตเข้าทำงานในสถานประกอบการอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ของรัฐบาล จำนวน 469 คน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 55 คน เอกชนประเภทธุรกิจบริการ จำนวน 706 คน เอกชนประเภทธุรกิจพาณิชย์ จำนวน 1,390 คน และเอกชนประเภทอุตสาหกรรม จำนวน 182 คน รวมจำนวน 2,278 คน (ทำเนียบหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐ, 2561) และ (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดอุดรธานี, 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจรับบัญชีบัณฑิตเข้าทำงานในสถานประกอบการ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ของรัฐบาล จำนวน 50 คน รัฐวิสาหกิจ จำนวน 50 คน เอกชนประเภทธุรกิจบริการ จำนวน 30 คน เอกชนประเภทธุรกิจพาณิชย์ จำนวน 30 คน และเอกชนประเภทอุตสาหกรรม จำนวน 30 คน รวมจำนวน 190 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 2 ข้อมูลบัญชีบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีรับเข้าทำงานเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 5 ข้อ และส่วนที่ 3 คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จำนวน 13 ข้อ มีความ

เชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิตถึงผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจรับบัญชีบัณฑิตเข้าทำงานในสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจนครบ 190 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การศึกษาประเภทของสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีใช้ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.2 การศึกษาบัญชีบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีรับเข้าทำงานใช้ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.3 การศึกษาคุณลักษณะบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาประเภทของสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี พบว่า มี 5 ประเภท คือ สถานประกอบการของรัฐบาล ร้อยละ 26.32 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.32 เอกชน-ธุรกิจบริการ ร้อยละ 15.79 เอกชน-ธุรกิจพาณิชย์ ร้อยละ 15.79 และเอกชน-ธุรกิจอุตสาหกรรม ร้อยละ 15.79 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเภทของสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี

ประเภท	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
รัฐบาล	50	26.32
รัฐวิสาหกิจ	50	26.32
เอกชน-ธุรกิจบริการ	30	15.79
เอกชน-ธุรกิจพาณิชย์	30	15.79
เอกชน-ธุรกิจอุตสาหกรรม	30	15.79
รวม	190	100.00

2. ผลการศึกษาบัญชีบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีรับเข้าทำงานพบว่า บัญชีบัณฑิตที่สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีรับเข้าทำงานมาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ ร้อยละ 32.16 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยละ 22.54 มหาวิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 20.42 วิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 16.67 และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยละ 8.22 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 บัญชีบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีรับเข้าทำงาน

สถาบันการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยของรัฐบาล	137	32.16
มหาวิทยาลัยของเอกชน	87	20.42
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	96	22.54
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	35	8.22
วิทยาลัยเอกชน	71	16.67
รวม	426	100.00

3. ผลการศึกษาคูณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีปรากฏดังตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3 คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีโดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิต	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพ	4.17	0.64	มาก
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ	4.01	0.71	มาก
3. ด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ	4.30	0.66	มากที่สุด
โดยรวม	4.16	0.67	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีโดยรวมและรายด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความสำคัญสูงสุดคือ ด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ รองลงมาคือด้านความรู้ทางวิชาชีพ และด้านทักษะทางวิชาชีพ ตามลำดับ

ตารางที่ 4 คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี ด้านความรู้ทางวิชาชีพ

ด้านความรู้ทางวิชาชีพ	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีการเงินและบัญชีที่เกี่ยวข้อง	4.38	0.69	มาก
2. ความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ	4.05	0.63	มาก
3. ความรู้ความชำนาญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.09	0.71	มาก
โดยรวม	4.17	0.64	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีด้านความรู้ทางวิชาชีพโดยรวมและรายข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความสำคัญสูงสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีการเงินและบัญชีที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อที่มีความสำคัญต่ำสุดคือ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจ

ตารางที่ 5 คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี ด้านทักษะทางวิชาชีพ

ด้านทักษะทางวิชาชีพ	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ทักษะทางด้านความรู้	4.17	0.85	มาก
2. ทักษะด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่	3.93	0.74	มาก
3. ทักษะด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	3.86	0.82	มาก
4. ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.95	0.67	มาก
5. ทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจและองค์กร	4.12	0.84	มาก
โดยรวม	4.01	0.71	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีด้านทักษะทางวิชาชีพโดยรวมและรายข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความสำคัญสูงสุดคือ ทักษะทางด้านความรู้ ส่วนข้อที่มีความสำคัญต่ำสุดคือ ทักษะด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

ตารางที่ 6 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี ด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ

ด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ	4.42	0.61	มาก
2. ความเป็นกลาง	4.23	0.67	มาก
3. ความสามารถในการรักษาความลับ	4.39	0.60	มาก
4. การปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ	4.22	0.67	มาก
5. ความสามารถและความระมัดระวังทางวิชาชีพ	4.26	0.77	มาก
โดยรวม	4.30	0.66	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพโดยรวมและรายข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความสำคัญสูงสุดคือ ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ส่วนข้อที่มีความสำคัญต่ำสุดคือ การปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาประเภทของสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี พบว่า มี 5 ประเภท คือ สถานประกอบการของ รัฐบาล ร้อยละ 26.32 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.32 เอกชน-ธุรกิจบริการ ร้อยละ 15.79 เอกชน-ธุรกิจพาณิชย์ ร้อยละ 15.79 และเอกชน-ธุรกิจอุตสาหกรรม ร้อยละ 15.79 ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีรับเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีรับเข้าทำงานมาจาก มหาวิทยาลัยของรัฐ ร้อยละ 32.16 มหาวิทยาลัยราชภัฏ ร้อยละ 22.54 มหาวิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 20.42 วิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 16.67 และมหาวิทยาลัยราชชมงคล ร้อยละ 8.22 ตามลำดับ

1.3 ผลการศึกษาคูณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการโดยรวมและรายด้านมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความสำคัญสูงสุดคือ ด้านค่านิยม ทัศนคติและจรรยาบรรณวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านทักษะทางวิชาชีพตามลำดับ

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สำหรับสถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานี โดยรวมมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านค่านิยมจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมีความสำคัญอยู่ในระดับมากและสูงกว่าทุกด้าน สอดคล้องกับ สมบูรณ์ กุมาร (2557) ที่ศึกษาคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน พบว่าเจ้าของหรือสถานประกอบการส่วนใหญ่ ต้องการนักบัญชีที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสูงสุด Verschoor (2009) ได้ศึกษาพบว่า องค์กรได้ให้ความสนใจเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็น

อย่างมาก จีระศักดิ์ ชัดสงคราม (2557) ที่ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากมุมมองของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุดและสอดคล้องกับภาฏานา มงคลนิพันธ์และนิตยา มณีนาค (2559) ได้ศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทยมีความต้องการนักบัญชีที่มีคุณสมบัติด้านคุณค่า ทัศนคติและจรรยาบรรณวิชาชีพมากที่สุด เป็นเพราะว่าบัญชีมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจการขององค์กรและธุรกิจต่างๆ และมีหลายฝ่ายได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลบัญชี การจัดทำบัญชีที่ไม่โปร่งใสมีการตกแต่งตัวเลขหรือละเลยการบันทึกข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ อาจทำให้เกิดการผิดพลาดในการลงทุนและดำเนินการของธุรกิจส่งผลให้บริษัทเกิดปัญหากับสภาพคล่องทางการเงิน และอาจทำให้บริษัทถึงกับล้มละลายได้ (จรัส สุวรรณเวลา, 2545) ดังนั้นนักวิชาชีพบัญชีต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต ความเป็นกลาง ความสามารถในการรักษาความลับ การปฏิบัติงานเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในการทำงาน จึงจะทำให้สถานประกอบการเกิดสภาพคล่องทางการเงินและไม่ล้มละลาย จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานีให้ความสำคัญต่อนักบัญชีที่มีค่านิยมจรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพมาก

2.2 ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานีให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก เพราะบัญชี มีความสำคัญต่อการดำเนินกิจการของสถานประกอบการ ดังนั้นนักบัญชีต้องมีความรู้เกี่ยวกับบัญชีการเงินและบัญชีที่เกี่ยวข้อง ความรู้เกี่ยวกับองค์กรธุรกิจและความรู้ความชำนาญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงจะทำให้สถานประกอบการเกิดสภาพคล่องทางการเงิน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานีให้ความสำคัญต่อนักบัญชีที่มีความรู้ทางวิชาชีพมาก สอดคล้องกับสุขญา รังสฤษติกุล และคณะ (2557) ได้ศึกษาพบว่า คุณสมบัติของบัญชีบัณฑิตที่ตอบสนองแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากคือ คุณสมบัติด้านความรู้ของวิชาชีพ

2.3 ด้านทักษะทางวิชาชีพ ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานีให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากเช่นกัน เพราะบัญชีมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจการของสถานประกอบการ ดังนั้นนักบัญชีต้องมีทักษะด้านความรู้ ทักษะด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ ทักษะด้านคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจและองค์กร จึงจะทำให้สถานประกอบการเกิดสภาพคล่องทางการเงิน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานี ให้ความสำคัญต่อนักบัญชีที่มีทักษะทางวิชาชีพมาก สอดคล้องกับสุขญา รังสฤษติกุล และคณะ (2557) ที่ศึกษาพบว่า คุณสมบัติของบัญชีบัณฑิตที่ตอบสนองแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมากคือ คุณสมบัติด้านทักษะวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดอุดรธานีที่รับบัญชีบัณฑิตเข้าทำงาน มี 5 ประเภท คือ สถานประกอบการของ รัฐบาล ร้อยละ 26.32 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.32 เอกชน-ธุรกิจบริการ ร้อยละ 15.79 เอกชน-ธุรกิจพาณิชย์ ร้อยละ 15.79 และเอกชน-ธุรกิจอุตสาหกรรม ร้อยละ 15.79 ตามลำดับ ข้อค้นพบนี้มีประโยชน์ต่อผู้รับผิดชอบหลักสูตรบัญชีบัณฑิตในการสำรวจข้อมูลเฉพาะหรือข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับบัญชีบัณฑิตจากสถานประกอบการดังกล่าวโดยตรง เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรบัญชีบัณฑิตให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดอุดรธานีให้ความสำคัญหรือต้องการบัญชีบัณฑิตที่มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติ ด้านค่านิยม ทักษะคิดและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านทักษะทางวิชาชีพมาก ข้อค้นพบนี้มีประโยชน์ต่อผู้รับผิดชอบหลักสูตรบัญชีบัณฑิตและอาจารย์ผู้สอนที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี ให้มีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของบัญชีบัณฑิตที่พึงประสงค์
- 2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อบัญชีบัณฑิต

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่าน ดร.ธีระเดช จิราธนทัต อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ จนบทความวิจัยสำเร็จเรียบร้อยไปด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณสถานประกอบการกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2553**. ค้นเมื่อ วันที่ 9 มีนาคม 2561, จาก <http://www.mua.go.th/user3/pdf.hed/>.
- กาญจนา มงคลนิพันธ์และนิตยา มณีนาค. (2559). **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในประเทศไทย**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- จิระศักดิ์ ชัดสงคราม. (2557). **คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากมุมมองของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2545). **อุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์. **จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสำคัญอย่างไร**. (ออนไลน์). ค้นเมื่อ วันที่ 9 มีนาคม 2561, จาก https://www.amtaudit.com/view_news.php?id=30.
- ทำเนียบหัวหน้าหน่วยงานภาครัฐ. (2561). **จำนวนสถานประกอบการหน่วยงานภาครัฐ**. (ออนไลน์). ค้นเมื่อ วันที่ 9 มีนาคม 2561, จาก <https://www.udonthani.go.th>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต. (2560). **หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560)**. อุดรธานี : วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต.
- สมนึก เอื้อจิราพงษ์พันธ์. (2551). **การบัญชีต้นทุน 1**. กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิล.
- สภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). **มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพ**. (ออนไลน์). ค้นเมื่อ วันที่ 9 มีนาคม 2561, จาก https://www.digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/fites/.

- สมบูรณ์ กุมาร. (2557). **คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน**. วารสาร ศรีนครินทร์วิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์), 6(12), 122.
- สุชญา รังสฤษดิ์กุลและคณะ. (2557). **คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่ตอบสนองตลาดแรงงานในสถานประกอบการ**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดอุดรธานี. (2561). **จำนวนสถานประกอบการภาคเอกชน**. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ วันที่ 9 มีนาคม 2561, จาก <https://www.dbd.go.th>.
- International Federation for Accountants . (2009). **Framework for International Education Standards for Professional Accountants**. Retrieved 20 November 2015, from <http://www.ifac.org/sites/default/files/meetings/files/5046.pdf>.
- Verschoor, Curtis C. (2009). **Integrity Still Lacking in U.S. Business** (Online). Retrieved 13 December 2015, from <http://www.imanet.org/pdf/july96202009.pdf>.